

FITXA DE DIFUSIÓ DE LES DADES DE LA DEFENSA DE LA TESI DOCTORAL:

Cal enviar-la, des del programa de doctorat a: ed.fitxa.defensa@uab.cat, amb una antelació mínima de 10 dies hàbils. DEFENSES A PARTIR DE L'1/10/2022

NIU/NIA de l'Estudiant	1216119
Nom i Cognoms de l'Estudiant	Sergi López Asensio
Adreça de correu electrònic de l'estudiant	Sergi.LopezA@autonoma.cat
Programa de Doctorat:	Sociologia
Títol de la tesi:	<i>Factors socials i psicosocials implicats en l'acceptació pública de les mesures de reducció de la contaminació atmosfèrica urbana: el cas de les Superilles de Barcelona</i>
Directors:	Dr. Josep Lluís Espluga i Trenc Dr. Christian Oltra Algado
Tutor/a:	Dr. Josep Lluís Espluga i Trenc
Data i hora de la defensa:	Divendres, 7 de juliol de 2023 – 11.00h
Codi i descripció de la sala/aula: <i>(Ex. B7/1056 Sala d'actes)</i>	B1/021 Sala de Graus
Facultat/Institut: <i>(Ex: Fac. Filosofia i Lletres)</i>	Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia
MODALITAT EN LA QUE ES DEFENSARÀ LA TESIS:	
☒ PRESENCIAL (doctoranda i tots els membres del tribunal presents a la mateixa sala)	
☐ SEMIPRESENCIAL (un o dos membres del tribunal participen en línia. El doctorand està acompanyat presencialment d'un membre del tribunal)(1)	
Indicar membre o membres no presencials: Indicar motiu de la no presencialitat d'aquests membre/s:	
MODALITAT TOTALMENT VIRTUAL, HA D'ÉSSER APROVADA PER LA JUNTA PERMANENT	
(1) En el benentès que totes les persones que participin en línia es responsabilitzen de disposar dels mitjans tècnics i de connexió per fer-ho.	
☐ TOTALMENT VIRTUAL (tothom participa en línia i/o el doctorand no està acompanyat presencialment per cap membre del tribunal)(1)	
Data d'aprovació de la JP _____	
TOTALMENT VIRTUAL: responsable de l'enregistrament (2)	
(2) el programa de doctorat s'encarrega de comunicar al responsable aquesta tasca	
Nom i cognoms: _____ Correu electrònic del responsable: _____	
SEMIPRESENCIAL o TOTALMENT VIRTUAL: Indiqueu a quina adreça de correu electrònic hauran de demanar per assistir com a públic	

Signatura electrònica de la Coordinació del Programa de Doctorat

UNIÓN EUROPEA
Fondo Social Europeo
"Creando trabajo en tu futuro"

**Factores sociales y psicosociales implicados en la
aceptación pública de las medidas de reducción de la
contaminación atmosférica urbana:
El caso de las *Superilles* de Barcelona**

Tesi Doctoral

Autor:

Sergi López Asensio

Directors:

Dr. Christian Oltra Algado

Dr. Josep Espluga Trenc

Programa de Doctorat en Sociologia

Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia,

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

2023

Cimat
Centro de Investigaciones
Energéticas, Petroleras
y Tecnológicas

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

RESUM

La contaminació atmosfèrica urbana és actualment el major risc mediambiental per a la salut de la població a Europa. Les mesures de pacificació del trànsit són considerades cada cop més com una solució per millorar la qualitat de l'aire i fomentar el benestar de la població a les zones urbanes. Atès que l'oposició pública es considera un dels principals obstacles per a la introducció d'aquest tipus de mesures, aquesta tesi investiga l'acceptació i les actituds del públic cap a una intervenció urbana específica per reduir la contaminació de l'aire: les Superilles de Barcelona.

La proposta de recerca s'estructura mitjançant un enfocament metodològic mixt. Per a les dades qualitatives s'ha treballat amb un anàlisi exploratori a partir d'entrevistes i grups de discussió. L'objectiu de les entrevistes ha estat explorar les característiques personals, les actituds prèvies, la percepció del problema, la confiança institucional, la legitimitat del procés i les creences i les emocions específiques de les Superilles. La mostra (n=15) ha estat conformada per persones expertes i/o responsables polítics de dissenyar, implementar i/o avaluar les Superilles a la ciutat de Barcelona, comerciants, veïns, associacions i grups d'interès a favor i en contra d'aquesta mesura.

Pel que fa als grups de discussió, l'objectiu ha estat obtenir informació exhaustiva sobre les creences dels ciutadans en relació a aspectes com ara la contaminació atmosfèrica i el trànsit a la ciutat de Barcelona i la implementació de les Superilles. S'han portat a terme vuit grups de discussió (n=32), la meitat formats per residents i l'altra meitat per no-residents a les Superilles.

Per a les dades quantitatives, s'ha realitzat una enquesta a residents de Barcelona mitjançant un mostreig deliberat (n=501), amb l'objectiu d'estimar l'acceptació pública de les Superilles i examinar els factors personals, actitudinals i sociodemogràfics associats amb l'acceptació i l'actitud general cap a aquesta mesura.

Els resultats han permès concloure, en primer lloc, que l'acceptació de les Superilles no ve determinada per un sol factor, sinó per una combinació de diversos factors. En segon lloc, cal destacar la important polarització en l'acceptació, entre aquells que es consideren partidaris i els que es consideren opositors de les Superilles.

S'ha observat com les emocions mostren l'efecte explicatiu més elevat, seguit per la percepció dels impactes en la qualitat ambiental i la legitimitat percebuda. Les variables anteriors també tenen un efecte explicatiu, intervingudes a través de les variables anteriorment esmentades. A més, els partidaris tendeixen a ser més joves, és més probable que siguin dones, que visquin a prop d'una Superilla, que no tinguin cotxe i que se situïn a la banda esquerra de l'espectre ideològic. A més, s'ha constatat que percebre els beneficis de la mesura és insuficient per acceptar-la, a causa de l'important paper que juguen les emocions, que poden manifestar-se en sentit positiu o negatiu i van des de l'enuig, l'alegria o la preocupació, fins a la percepció de llibertat, l'interès o la justícia.

Així doncs, en cas que es pretengui aplicar el model Superilles amb la màxima acceptació pública, és clau que les administracions i els policymakers tinguin en compte una sèrie de factors. En primer lloc, les emocions del públic, a causa de la seva gran influència en l'acceptació pública de les Superilles i, per tant, la necessitat de tractar de convèncer el públic mitjançant una persuasió orientada a aquestes. Altres aspectes a tenir en compte són com el públic percep els impactes en la qualitat ambiental i si perceben que la implementació d'aquesta mesura s'està realitzant de forma democràtica.

RESUMEN

La contaminación atmosférica urbana es actualmente el mayor riesgo medioambiental para la salud de la población en Europa. Las medidas de pacificación del tráfico son consideradas cada vez más como una solución para mejorar la calidad del aire y fomentar el bienestar de la población en las zonas urbanas. Dado que la oposición pública se considera uno de los principales obstáculos para la introducción de este tipo de medidas, esta tesis investiga la aceptación y las actitudes del público hacia una intervención urbana específica para reducir la contaminación del aire: las Superilles de Barcelona.

La propuesta de investigación se estructura a través de un enfoque metodológico mixto. Para los datos cualitativos se ha trabajado con un análisis exploratorio a partir de entrevistas y grupos de discusión. El objetivo de las entrevistas ha sido explorar las características personales, las actitudes previas, la percepción del problema, la confianza institucional, la legitimidad del proceso y las creencias y emociones específicas de las Superilles. La muestra (n=15) ha estado conformada por personas expertas y/o responsables políticos de diseñar, implementar y/o evaluar las Superilles en la ciudad de Barcelona, comerciantes, vecinos, asociaciones y grupos de interés a favor y en contra de esta medida.

En cuanto a los grupos de discusión, el objetivo ha sido obtener información exhaustiva sobre las creencias de los ciudadanos con relación a los aspectos como la contaminación atmosférica y el tráfico en la ciudad de Barcelona y la implementación de las Superilles. Se han llevado a cabo ocho grupos de discusión (n=32), con la mitad formados por residentes y la otra mitad por no-residentes en las Superilles.

Para los datos cuantitativos se ha realizado una encuesta a residentes de Barcelona mediante un muestreo deliberado (n=501), con el objetivo de estimar la aceptación pública de las Superilles y examinar los factores personales, actitudinales y sociodemográficos asociados con la aceptación y la actitud general hacia esta medida.

Los resultados han permitido concluir, en primer lugar, que la aceptación de las Superilles no viene determinada por un solo factor, sino por una combinación de varios factores. En segundo lugar, cabe destacar la importante polarización en la aceptación, entre aquellos que se consideran partidarios y los que se consideran opositores de las Superilles.

Se ha observado como las emociones muestran el efecto explicativo más elevado, seguido por la percepción de los impactos en la calidad ambiental y la legitimidad percibida. Las variables antecedentes también tienen un efecto explicativo, mediadas a través de las variables anteriormente mencionadas. Además, los partidarios tienden a ser más jóvenes, es más probable que sean mujeres, que vivan cerca de una Superilla, que no tengan coche y que se sitúen en el lado izquierdo del espectro ideológico. Además, se ha constatado que percibir los beneficios de la medida es insuficiente para aceptarla, debido al importante papel que juegan las emociones, que pueden manifestarse en sentido positivo o negativo y van desde el enfado, la alegría o la preocupación, hasta la percepción de libertad, el interés o la justicia.

Así pues, en el supuesto de que se pretenda aplicar el modelo Superilles con la máxima aceptación pública, es clave que las administraciones y los policymakers tengan en cuenta una serie de factores. En primer lugar, las emociones del público, debido a su gran influencia en la aceptación pública de las Superilles y, en consecuencia, la necesidad de tratar de convencer al público mediante una persuasión orientada a éstas. Otros aspectos a tener en cuenta son como el público percibe los impactos en la calidad ambiental y si perciben que la implementación de esta medida se está realizando de forma democrática.

ABSTRACT

Urban air pollution is currently the greatest environmental risk to the health of Europe's population. Traffic calming measures are increasingly seen as a solution to improve air quality and promote people's well-being in urban areas. As public opposition is considered one of the main obstacles to the introduction of such policies, this Thesis investigates public acceptance and attitudes towards a specific urban intervention to reduce air pollution: The Barcelona's Superilles (Superblocks).

The research proposal is structured through a mixed methodological approach. For the qualitative data, an exploratory analysis was carried out using interviews and focus groups. The aim of the interviews was to explore personal characteristics, previous attitudes, problem perception, institutional trust, the legitimacy of the process and the specific beliefs and emotions of the Superilles. The sample (n=15) consisted of experts and/or policy makers responsible for designing, implementing and/or evaluating the Superilles in the city of Barcelona, shopkeepers, residents, associations and interest groups in favour and against this policy.

The aim of the focus groups was to obtain exhaustive information on citizens' beliefs regarding aspects such as air pollution and traffic in the city of Barcelona and the implementation of the Superilles. Eight focus groups (n=32) were carried out, half of which were made up of residents and half of which were non-residents of the Superilles.

For quantitative data, a survey of residents in Barcelona was conducted using deliberate sampling (n=501), with the aim of estimating public acceptance of the Superilles and examining the personal, attitudinal and socio-demographic factors associated with acceptance and general attitude towards this policy.

The results have led to the conclusion, firstly, that the acceptance of the Superilles is not determined by a single factor, but by a combination of several factors. Secondly, it is worth noting the significant polarisation in acceptance between those who consider themselves supporters and those who consider themselves opponents of the Superilles.

Emotions have been found to show the highest explanatory effect, followed by perceived impacts on environmental quality and perceived legitimacy. Antecedent variables also have an explanatory effect, mediated through the aforementioned variables. In addition, supporters tend to be younger, more likely to be female, more likely to live near a Superilla, more likely to be non-car owners and more likely to be on the left side of the ideological spectrum. Moreover, it has been found that perceiving the benefits of the measure is insufficient to accept it, due to the important role played by emotions, which can manifest themselves positively or negatively and range from anger, joy or concern, to perceptions of freedom, interest or fairness.

Therefore, if the Superilles' scheme aims to be applied with optimal public acceptance, it is essential for authorities and policymakers to take a number of factors into account. Firstly, the emotions of the public, due to their strong influence on the public acceptance of the Superilles and, consequently, the necessity of trying to convince the public through targeted persuasion. Other aspects to be considered are how the public perceives the impacts on environmental quality and whether they perceive that the implementation of this policy is being carried out in a democratic way.